EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 10.6.2016
COM(2016) 383 final

ANNEXES 1 to 6

LIITTEET

asiakirjaan

ehdotus neuvoston suositukseksi

eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä elinikäisen oppimisen edistämiseksi ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi 23 päivänä huhtikuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen kumoamisesta

LIITE I

Määritelmät

Tässä suosituksessa tarkoitetaan

a) *tutkinnolla* arviointi- ja validointiprosessin virallista tulosta, joka saadaan, kun toimivaltainen elin vahvistaa tiettyjen vaatimusten mukaisten oppimistulosten saavuttamisen;

b) *kansallisella tutkintojärjestelmällä* kaikkia jäsenvaltion toimia, jotka liittyvät oppimisen tunnustamiseen, sekä muita mekanismeja, joilla koulutus kytketään työmarkkinoihin ja kansalaisyhteiskuntaan. Tämä kattaa laadunvarmistusta, arviointia ja tutkintojen myöntämistä koskevien institutionaalisten järjestelyjen ja prosessien kehittämisen ja toteuttamisen. Kansallinen tutkintojärjestelmä voi koostua useista alajärjestelmistä ja kattaa kansallisen tutkintojen viitekehyksen;

c) *kansallisella tutkintojen viitekehyksellä* välinettä, jolla tutkinnot luokitellaan tiettyjen arviointiperusteiden perusteella saavutetun oppimistason mukaan. Tavoitteena on integroida ja koordinoida kansallisia tutkintojen alajärjestelmiä sekä parantaa tutkintojen avoimuutta, suorittamismahdollisuuksia, oppijan edistymistä ja tutkintojen laatua suhteessa työmarkkinoihin ja kansalaisyhteiskuntaan;

d) *kansainvälisellä tutkinnolla* kansainvälisen elimen (tai sen akkreditoiman kansallisen elimen) myöntämää tutkintotodistusta, muuta todistusta, arvoa tai nimikettä, jota käytetään useammassa kuin yhdessä maassa ja joka kattaa oppimistulokset, jotka perustuvat kansainvälisen elimen, organisaation tai yrityksen kehittämiin vaatimuksiin;

e) *kansainvälisellä toimialatutkinnolla* kansainvälisen toimialajärjestön tai yrityksen kehittämää kansainvälistä tutkintoa, joka on tarkoituksenmukainen tietyllä talouden alalla;

f) *oppimistuloksilla* tietoja siitä, mitä oppija tietää, ymmärtää ja pystyy tekemään oppimisprosessin päätteeksi;

g) *tiedoilla* oppimalla tapahtuneen asioiden omaksumisen tulosta. Tiedot muodostuvat työ- tai opintoalaan liittyvien faktojen, periaatteiden, teorioiden ja käytäntöjen kokonaisuudesta. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä tiedot voivat olla teoria- ja/tai faktatietoja;

h) *taidoilla* kykyä soveltaa tietoja ja käyttää taitotietoa tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisemiseen. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä taidot kuvataan kognitiivisina (loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttö) tai käytäntöön liittyvinä (kätevyys ja menetelmien, materiaalien ja työkalujen ja -välineiden käyttö);

i) *vastuulla/itsenäisyydellä* eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä oppijan kykyä soveltaa tietoja ja taitoja itsenäisesti ja vastuullisesti;

j) *epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen validoinnilla* prosessia, jossa toimivaltainen elin vahvistaa asiaankuuluvien vaatimusten mukaisten oppimistulosten saavuttamisen. Prosessissa on seuraavat neljä vaihetta: keskustelu kokemusten kartoittamiseksi, dokumentointi kokemusten tekemiseksi näkyviksi, kokemusten virallinen arviointi ja arviointitulosten sertifiointi, mikä voi johtaa koko tutkinnon tai sen osan myöntämiseen;

k) *oppimistulosten virallisella tunnustamisella* prosessia, jossa toimivaltainen viranomainen virallistaa saavutetut oppimistulokset opintojen jatkamisen tai työelämään siirtymisen tarkoituksessa i) myöntämällä tutkinnon (tutkintotodistuksen, muun todistuksen tai nimikkeen), ii) validoimalla epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen tai iii) myöntämällä vastaavuuden, opintosuorituksen tai vapautuksen;

l) *opintosuorituksella* johdonmukaisesta oppimistulosten joukosta koostuvaa tutkinnon osaa, jonka toimivaltainen elin on arvioinut ja validoinut sovittujen vaatimusten mukaisesti. Toimivaltainen elin myöntää opintosuorituksen, kun ennalta määritellyt oppimistulokset on saavutettu asiaankuuluvien arviointien mukaan. Opintosuoritus voidaan ilmaista määrällisesti (esimerkiksi opintopisteenä) sen arvioidun työmäärän osoittamiseksi, joka tyypillisesti on suoritettava asiaankuuluvien oppimistulosten saavuttamiseksi;

m) *opintosuoritusjärjestelmillä* järjestelmiä opintosuoritusten tunnustamiseksi. Näihin järjestelmiin voi kuulua muun muassa seuraavaa: vastaavuudet, vapautukset, kerrytettävät ja siirrettävät yksiköt/moduulit, koulutuksen tarjoajien mahdollisuus yksilöllistää opintopolkuja sekä epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen validointi;

n) *opintosuoritusten siirrolla* yhdessä oppimisympäristössä hankittujen opintosuoritusten arviointia ja tunnustamista toisessa oppimisympäristössä.

LIITE II

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) tasojen kuvaukset

Kukin kahdeksasta eri tasosta määritellään käyttäen kuvauksia, joissa kuvataan oppimistulokset[1], joita edellytetään kyseistä tasoa vastaavan tutkinnon hankkimiseksi kaikissa tutkintojärjestelmissä.			
	Tiedot	Taidot	Vastuu/itsenäisyys
	EQF:ssä tiedoilla tarkoitetaan teoria- ja/tai faktatietoja.	EQF:ssä taidoilla tarkoitetaan kognitiivisia taitoja (loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttö) ja käytäntöön liittyviä taitoja (kätevyys ja menetelmien, materiaalien, työkalujen ja -välineiden käyttö).	EQF:ssä vastuulla ja itsenäisyydellä tarkoitetaan oppijan kykyä soveltaa tietoja ja taitoja itsenäisesti ja vastuullisesti.
Taso 1 Tason 1 oppimistulokset	yleistiedot	yksinkertaisten tehtävien suorittamiseksi vaadittavat perustaidot	työskentely tai opiskelu selkeässä toimintaympäristössä suoran valvonnan alaisena
Taso 2 Tason 2 oppimistulokset	työ- tai opintoalan perustiedot	kognitiiviset ja käytännön perustaidot, joita vaaditaan asiaankuuluvan informaation hyödyntämiseen tehtävien suorittamiseksi ja rutiininomaisten ongelmien ratkaisemiseksi yksinkertaisten sääntöjen ja työkalujen avulla	jonkin verran itsenäisyyttä vaativa valvottu työskentely tai opiskelu
Taso 3 Tason 3 oppimistulokset	tiedot työ- tai opintoalan faktoista, periaatteista, prosesseista ja yleisistä käsitteistä	tietyt kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan tehtävien suorittamiseksi ja ongelmien ratkaisemiseksi valitsemalla ja soveltamalla perusmenetelmiä, -työkaluja, -materiaaleja ja -informaatiota	vastuun ottaminen työhön tai opintoihin liittyvien tehtävien suorittamisesta oman toiminnan mukauttaminen olosuhteisiin ongelmanratkaisun yhteydessä
Taso 4 Tason 4 oppimistulokset	työ- tai opintoalan fakta- ja teoriatiedot laajoissa asiayhteyksissä	tietyt kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan ratkaisujen tuottamiseksi työ- tai opintoalan erityisongelmiin	itsenäinen työskentely yleensä ennustettavien mutta mahdollisesti muuttuvien työ- tai opintoympäristöjen sääntöjen puitteissa muiden suorittamien rutiinitehtävien valvonta, osittaisen vastuun ottaminen työhön tai opintoihin liittyvien toimien arvioinnista ja parantamisesta

[1] Oppimistuloksilla tarkoitetaan tietoja siitä, mitä oppija tietää, ymmärtää ja pystyy tekemään oppimisprosessin päätteeksi. Ne luokitellaan yleensä ”tiedoiksi, taidoiksi ja pätevyyksiksi”. EQF:ssä pätevyydellä tarkoitetaan vastuuta/itsenäisyyttä, koska kuvaukset heijastavat tietoja, joista jäsenvaltiot ovat sopineet tämän suosituksen soveltamiseksi. Näin ollen EQF:ssä poiketaan hieman käsitteiden määritelmistä.

Taso 5* Tason 5 oppimistulokset	työ- tai opintoalan laaja-alaiset, erikoistuneet fakta- ja teoriatiedot sekä kyseisten tietojen rajojen ymmärtäminen	laaja-alaiset kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan luovien ratkaisujen tuottamiseksi abstrakteihin ongelmiin	johtaminen ja valvonta työ- tai opintoympäristöissä, joissa tapahtuu ennakoimattomia muutoksia oman ja muiden suoritusten tarkastelu ja kehittäminen
Taso 6** Tason 6 oppimistulokset	edistyneet työ- tai opintoalan tiedot, joihin liittyy teorioiden ja periaatteiden kriittinen ymmärtäminen	edistyneet taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa ja kykyä innovaatioihin ja joita vaaditaan erikoistuneella työ- tai opintoalalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseen	monimutkaisten teknisten tai ammatillisten toimien tai hankkeiden johtaminen ja vastuun ottaminen päätöksenteosta ennakoimattomissa työ- tai opintoympäristöissä vastuun ottaminen yksittäisten henkilöiden ja ryhmien ammatillisesta kehityksestä
Taso 7** Tason 7 oppimistulokset	pitkälle erikoistuneet, osittain työ- tai opintoalan huippuosaamista vastaavat tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana alan ja eri alojen välisten rajapintojen tietoihin liittyvien kysymysten kriittinen ymmärtäminen	erikoistuneet ongelmanratkaisutaidot, joita vaaditaan tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa uusien tietojen ja menettelyjen kehittämiseen ja eri alojen tietojen yhdistämiseen	monimutkaisten, ennakoimattomien ja uusia strategioita vaativien työ- tai opintoympäristöjen johtaminen ja muuttaminen vastuun ottaminen ammattialan tietojen ja käytäntöjen kartuttamisesta ja/tai ryhmien strategisen suorituksen arvioinnista
Taso 8**** Tason 8 oppimistulokset	tiedot, jotka sijoittuvat työ- tai opintoalan kaikkein edistyneimmälle tasolle ja alojen välisille rajapinnoille	kaikkein edistyneimmät ja erikoistuneimmat taidot ja tekniikat, mukaan lukien tiivistelmien tekeminen ja arviointi, joita vaaditaan keskeisten ongelmien ratkaisemiseksi tutkimus- ja/tai tai innovaatiotoiminnassa ja nykyisten tietojen tai ammattikäytäntöjen laajentamiseen ja uudelleenmäärittelyyn	näyttöä huomattavasta auktoriteetista, innovointikyvystä, itsenäisyydestä, tieteellisestä ja ammatillisesta luotettavuudesta ja kestävästä sitoutumisesta uusien ideoiden tai prosessien kehittämiseen merkittävimmissä työ- tai opintoympäristöissä, mukaan lukien tutkimustoiminta

Yhteensopivuus eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehyksen kanssa

Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehys sisältää kuvaukset kolmelle opintosyklille. Tästä sovittiin Bolognan prosessin yhteydessä korkea-asteen koulutuksesta vastaavien ministereiden kokouksessa Bergenissä toukokuussa 2005. Kussakin opintosyklin kuvauksessa esitetään yleisesti, mitä suoritus- ja osaamisodotuksia kyseisen opintosyklin päättävään tutkintoon tyypillisesti liittyy.

* Lyhyen syklin kuvaus, joka on kehitetty Bolognan prosessiin liittyvässä yhteisessä laatualoitteessa (ja joka sisältyy tai liittyy ensimmäiseen sykliin), vastaa tason 5 oppimistuloksia EQF:ssä.

** Ensimmäisen syklin kuvaus vastaa tason 6 oppimistuloksia EQF:ssä.

*** Toisen syklin kuvaus vastaa tason 7 oppimistuloksia EQF:ssä.

**** Kolmannen syklin kuvaus vastaa tason 8 oppimistuloksia EQF:ssä.

LIITE III

Kansallisissa tutkintojen viitekehyksissä ja järjestelmissä viittaaminen eurooppalaiseen tutkintojen viitekehykseen – arviointiperusteet ja menettelyt

1. Toimivaltaiset viranomaiset määrittelevät selkeästi kaikkien viittausprosessiin osallistuvien asiaankuuluvien kansallisten elinten vastuualueet ja/tai lainmukaisen toimivallan ja julkaisevat ne.
2. Kansallisen tutkintojen viitekehyksen tai järjestelmän tutkintotasojen ja EQF-tasojen kuvausten välillä on selkeä konkreettinen yhteys.
3. Kansallinen tutkintojen viitekehykset tai järjestelmät ja niiden tutkinnot perustuvat oppimistulosten periaatteeseen ja tavoitteeseen ja liittyvät yhteen epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen validointijärjestelyjen sekä mahdollisesti myös opintosuoritusjärjestelmien kanssa.
4. Menettelyt, joilla tutkinnot sisällytetään osaksi kansallista tutkintojen viitekehystä tai joilla kuvataan tutkintojen sijoittumista kansallisessa tutkintojärjestelmässä, ovat avoimia.
5. Kansalliset koulutusalan laadunvarmistusjärjestelmät liittyvät kansallisiin tutkintojen viitekehyksiin tai järjestelmiin ja ovat tämän suosituksen liitteessä IV täsmennettyjen laadunvarmistusperiaatteiden mukaiset.
6. Viittausprosessi kattaa asiaankuuluvilta laadunvarmistuksesta vastaavilta elimiltä saadun nimenomaisen hyväksynnän, joka osoittaa, että viittausraportti on asiaankuuluvien kansallisten laadunvarmistussääntöjen ja -käytäntöjen mukainen.
7. Viittausprosessiin otetaan mukaan kansainvälisiä asiantuntijoita, ja viittausraportit sisältävät viittausprosessia koskevia kirjallisia lausuntoja vähintään kahdelta kansainväliseltä asiantuntijalta kahdesta eri maasta.
8. Toimivaltaiset kansalliset elimet sertifioivat kansallisissa tutkintojen viitekehyksissä tai järjestelmissä tehdyt viittaukset EQF:ään. Toimivaltaiset kansalliset elimet julkaisevat kattavan raportin, jossa selostetaan viittauksia, ja tausta-asiakirjat; raportissa on käsiteltävä kutakin arviointiperustetta erikseen. Kyseistä raporttia voidaan käyttää myös omaehtoiseen sertifiointiin eurooppalaisen korkeakoulutusalueen viitekehyksen yhteydessä kyseisen viitekehyksen omaehtoista sertifiointia koskevien perusteiden mukaisesti.
9. Jäsenvaltiot ja muut osallistujamaat julkaisevat viittausraportin ja tarkoituksenmukaiset tiedot vertailua varten asiaankuuluvilla eurooppalaisilla verkkosivustoilla mieluiten kolmen kuukauden kuluessa viittausraportin antamisesta tai päivittämisestä.
10. Viittausprosessin tuloksena kaikissa toimivaltaisten viranomaisten kansallisten tutkintojen viitekehyksen tai järjestelmän puitteissa myöntämissä uusissa tutkintotodistuksissa, muissa todistuksissa ja niiden liitteissä olisi oltava selkeä viittaus vastaavaan EQF-tasoon.

LIITE IV

Tutkinnot, joissa viitataan eurooppalaiseen tutkintojen viitekehykseen – laadunvarmistusperiaatteet[2]

Ammatilliseen koulutukseen, korkea-asteen koulutukseen, epäviralliseen oppimiseen tai arkioppimiseen yksityisellä sektorilla ja kansainvälisiin tutkintoihin, joissa viitataan EQF:ään, olisi sovellettava laadunvarmistusta, jotta voidaan lisätä luottamusta niiden laatuun ja tasoon. Yleissivistävää koulutusta koskevista eurooppalaisista laadunvarmistusperiaatteista keskustellaan parhaillaan koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) yhteydessä.

Rajoittamatta kansallisiin tutkintoihin sovellettavia kansallisia laadunvarmistusjärjestelyitä ***tutkintojen*** **laadunvarmistukselta edellytetään EQF:n yhteydessä seuraavaa:**

1. Siinä otetaan huomioon tutkintojen suunnittelu ja oppimistuloksiin perustuvan lähestymistavan soveltaminen.
2. Siinä otetaan huomioon sertifiointiprosessi, joka takaa validin ja luotettavan arvioinnin sovittujen, läpinäkyvien ja oppimistuloksiin perustuvien vaatimusten mukaisesti.
3. Se koostuu palautteenantomekanismeista ja -menettelyistä jatkuvien parannusten tekemiseksi.
4. Siinä ovat mukana kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät kaikissa vaiheissa.
5. Se koostuu johdonmukaisista arviointimenetelmistä, joissa yhdistellään itsearviointia ja ulkoista arviointia.
6. Se on erottamaton osa sisäistä hallintoa (mukaan lukien alihankitut toiminnot) elimissä, jotka myöntävät tutkintoja, joissa viitataan EQF:ään.
7. Se perustuu selkeisiin mitattaviin tavoitteisiin, vaatimuksiin ja sääntöihin.
8. Sitä tuetaan asianmukaisilla resursseilla.
9. Se kattaa ulkoisten tarkastuselinten suorittaman järjestelmällisen kausittaisen arvioinnin, joka perustuu vähintään tässä liitteessä esitettyihin periaatteisiin, jotka koskevat tutkintojen sisäisiä laadunvarmistusjärjestelmiä.
10. Se kattaa arviointitulosten julkaisemisen, myös niiden asettamisen saataville sähköisesti kansallisella ja Euroopan tasolla.

Toimivaltaisten viranomaisten olisi tehtävä kausittaisia ulkoisia tarkastuksia edellä periaatteessa 9 mainituille ulkoisille tarkastuselimille tai -virastoille. Muilla kuin korkea-asteen koulutuksen alalla tehdyn ulkoisen arvioinnin tulosten olisi oltava yleisesti saatavilla sähköisessä muodossa eurooppalaisen rekisterin välityksellä.

[2] Nämä yhteiset periaatteet ovat kaikilta osin yhteensopivat eurooppalaisten korkea-asteen koulutuksen laadunvarmistusstandardien ja -ohjeiden (ESG) sekä ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehyksen (EQAVET) kanssa.

LIITE V

Opintosuoritusjärjestelmät, joissa viitataan eurooppalaiseen tutkintojen viitekehykseen – periaatteet

EQF ja kansalliset tutkintojen viitekehykset, joita täydennetään opintosuoritusjärjestelmillä, tukevat paremmin siirtymistä i) eri koulutustasolta toiselle, ii) eri koulutusalojen sisällä ja välillä, iii) koulutuksen ja työmarkkinoiden välillä sekä iv) maan rajojen sisällä ja niiden yli. Tutkintojärjestelmiin ja -kehyksiin läheisesti liittyvien erilaisten opintosuoritusjärjestelmien olisi oltava yhteentoimivia, jotta voidaan helpottaa edellä mainittua siirtymistä ja oppijan edistymistä.

Tästä syystä opintosuoritusten, jotka liittyvät tutkintoihin, joissa viitataan EQF:ään, olisi oltava seuraavien periaatteiden mukaisia:

1. Olisi otettava käyttöön opintosuoritusjärjestelmiä, jotta voidaan luoda joustavia yksilöllisiä oppimispolkuja.
2. Tutkintojen suunnittelun ja kehittämisen yhteydessä olisi sovellettava oppimistuloksiin perustuvaa lähestymistapaa, ja (osa)tutkintojen siirtämisen ja oppijoiden edistymisen helpottamiseksi olisi käytettävä asiaankuuluvia opintosuoritusjärjestelyitä järjestelmällisesti.
3. Opintosuoritusjärjestelmillä olisi helpotettava oppimistulosten siirtoa ja oppijoiden edistymistä eri oppilaitoksissa ja maissa.
4. Opintosuoritusjärjestelmiä on tuettava nimenomaisella ja avoimella laadunvarmistusjärjestelmällä.
5. Hankitut opintosuoritukset olisi dokumentoitava; tässä yhteydessä olisi mainittava saavutetut oppimistulokset, niiden taso, opintosuorituksen myöntävän oppilaitoksen nimi ja tarvittaessa vastaava opintosuoritusarvo.
6. Opintosuoritusten siirto- ja kerryttämisjärjestelmien yhteydessä olisi etsittävä synergioita epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen validointijärjestelyjen kanssa, jotta näillä molemmilla komponenteilla yhdessä voidaan helpottaa siirtoja ja edistymistä.
7. Opintosuoritusjärjestelmiä olisi kehitettävä ja parannettava sidosryhmien välisen yhteistyön puitteissa kansallisella ja Euroopan tasolla.

LIITE VI

Yhteinen malli tutkintotietojen sähköistä julkaisemista varten – ilmoitettavat tiedot

<table>
<tr><th colspan="3">TIETO</th><th>Pakollinen/valinnainen</th></tr>
<tr><td colspan="3">Tutkinnon nimi</td><td>Pakollinen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Oppiaine*</td><td>Pakollinen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Maa/alue (koodi)</td><td>Pakollinen</td></tr>
<tr><td colspan="3">EQF-taso</td><td>Pakollinen</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Tutkinnon kuvaus</td><td rowspan="3">joko</td><td>Tiedot</td><td>Pakollinen</td></tr>
<tr><td>Taidot</td><td>Pakollinen</td></tr>
<tr><td>vastuu/itsenäisyys</td><td>Pakollinen</td></tr>
<tr><td>tai</td><td>avoin tekstikenttä, jossa kuvataan, mitä oppijan odotetaan tietävän, ymmärtävän ja pystyvän tekemään</td><td>Pakollinen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Myöntävä elin**</td><td>Pakollinen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Opintosuorituspiste/oppimistulosten saavuttamisen edellyttämä työmäärä (arvio)</td><td>Valinnainen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Sisäiset laadunvarmistusmenettelyt</td><td>Valinnainen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ulkoinen valvontaelin</td><td>Valinnainen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Lisätietoja tutkinnosta</td><td>Valinnainen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Tietolähde</td><td>Valinnainen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Linkki asiaankuuluvaan tutkinnon liitteeseen</td><td>Valinnainen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Tutkinnon URL-osoite</td><td>Valinnainen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Tietojen kieli (koodi)</td><td>Valinnainen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Pääsyvaatimukset</td><td>Valinnainen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Viimeinen voimassaolopäivä (tarvittaessa)</td><td>Valinnainen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Tutkinnon hankkimistavat</td><td>Valinnainen</td></tr>
<tr><td colspan="3">Yhteys ammatteihin</td><td>Valinnainen</td></tr>
</table>

* ISCED FoET2013.

** Myöntävän elimen vähimmäistiedot tiedonhaun helpottamiseksi: elimen (tai elinten ryhmän) nimi sekä URL- tai yhteystiedot.